

PIJNBOOM, SPAR, DEN.

door G. A. OVERDIJKINK.

Nu de heer Springer in een tweetal artikeltjes onder bovenstaand opschrift op het nomenclatuur rapport en het verhandelde op de vergadering van 27 Mei teruggrijpt en ik daarin meen te hebben ontdekt, dat de heer Springer mijn betoog eenigszins heeft misverstaan, voel ik mij genoopt ook nog eens op een en ander terug te komen en te meer, waar de heer Springer eenige punten aanroert, die in de bewuste vergadering niet of althans in anderen vorm naar voren zijn gebracht.

Het is van belang, vast te stellen, dat de geschilpunten uitsluitend loopen over de wijze van vaststelling van de *Nederlandsche* namen. Uit het betoog, van den heer Springer blijkt, dat deze de meening is toegedaan, dat ook de *Nederlandsche* namen op wetenschappelijken grondslag moeten worden vastgesteld, terwijl hij het als een soort achterlijkheid beschouwt daarbij een anderen weg te volgen. Het beroep op benamingen van vroegere autoriteiten, op onwetenschappelijke namen uit vervlogen tijden wijst de heer Springer niet alleen af, maar kan zich zelfs niet begrijpen, dat de jongeren een ander standpunt zouden huldigen, blijkens zijn uitdrukkingen als „Voor al van de jongeren is dit niet te begrijpen” en „Nee, ik had mij den gedachten-gang der jongere boschbouwers anders voorgesteld”.

Hiermede veroordeelt de heer Springer mijn standpunt op ondubbelzinnige wijze. Ik zou dan ook gaarne de verschillende zienswijzen nog eens nader beschouwen.

Allereerst dient dan de vraag te worden gesteld, waarvoor de *Nederlandsche* namen eigenlijk dienen. Deze zijn bestemd voor het dagelijksch gebruik in spreek- en schrijftaal waar het gebruik van de wetenschappelijke namen te omslachtig en te ongemakkelijk is. Zij zijn ook in deze gebruikstaal geleidelijk ontstaan. De oorsprong van de namen is in den regel niet meer volledig na te gaan en zelfs niet steeds te verklaren. Ten deele zijn het verbasteringen van buitenlandsche niet-wetenschappelijke benamingen of van wetenschappelijke namen, waarbij tegen de wetenschappelijke juistheid ongetwijfeld dikwijls sterk is gezondigd. Dit levert echter geen bezwaren op omdat die namen meer of minder sterk zijn gevormd of op den duur de oorspronkelijke beteekenis verloren hebben. Het was bovendien er slechts om te doen om de verschillende houtsoorten op eenvoudige praktische wijze te

onderscheiden. Naarmate de boschbouw meer in de algemeene belangstelling is gekomen en uitwisseling van gedachten daaromtrent is gaan plaats vinden is door het gebruik in de kringen van de vakmensen eenheid gegroeid. Het zijn deze namen, die m.i. als onze Nederlandsche namen moeten worden vastgesteld. Dergelijke namen dragen een heel ander karakter, dan de wetenschappelijke, zoodat de beoordeeling van de wetenschappelijke juistheid ervan m.i. buiten beschouwing moet worden gelaten. Slechts bij het bestaan van verwarring, in dien zin dat de vakmensen verschillende namen dooreen gebruiken, moet een keuze worden gedaan. Alleen daarbij is het m.i. geoorloofd de wetenschappelijke waarde af te wegen.

Als tweede punt komt aan de orde, welken weg de commissie heeft gevolgd.

De commissie geeft in de inleiding van haar rapport aan, dat de Nederlandsche namen „zoo goed mogelijk werden gevormd". Uit het „gevormd" blijkt alreeds, dat de commissie zich niet heeft beperkt tot het doen van een keuze uit bestaande namen. Bij haar betoog voor de wenschelijkheid van het scheppen van eenheid in de namen voor de geslachten *Pinus*, *Picea* en *Abies* wordt de gevolgde gedragslijn aangegeven met „doeltreffende, zoo veel mogelijk op historischen grondslag rustende benamingen". Met dezen grondslag zou ik mij waar zulks noodig zou zijn, zeer wel kunnen vereenigen. In het onderhavige geval ben ik het echter niet eens met de meening van de commissie dat het noodzakelijk zou zijn een verandering uit den weg te ruimen. Integendeel zou m.i. door deze wijzigingen veeleer verwarring ontstaan, waar deze thans niet heerscht.

Bij de geslachten *Aesculus* en *Castanea* gaat de commissie verder, omdat zij hierbij over wetenschappelijke onjuistheid is gevallen. Om deze fout te herstellen beperkt zij zich niet tot het doen van een keuze, maar gaat ertoe over namen te *veranderen*.

Ten aanzien van *Quercus palustris* gaat de commissie nog weer een stap verder door een nieuwen naam te *maken*. De bestaande naam moeraseik wordt n.l. omgedoopt in kleinbladige Amerikaansche eik.

Uit deze aangehaalde voorbeelden waaraan meerdere zijn toe te voegen blijkt wel, dat de poging om ook de Nederlandsche namen aan wetenschappelijke juistheid te laten voldoen niet te vereenigen is met het handhaven van tot dusver gebruikelijke namen en daarbij niet consequent één bepaalde gedragslijn, die een minder algemeene omschrijving dan „zoo goed mogelijk vormen" vereischt, kan worden gevolgd.

Als derde punt wil ik het betoog van den heer Springer nagaan. Deze houdt, zooals reeds werd opgemerkt, een warm pleidooi voor Nederlandsche namen op weten-

schappelijken grondslag. Ik zou mij desnoods met de opvatting van den heer Springer kunnen vereenigen, indien wij niet de beschikking hadden over afzonderlijke wetenschappelijke namen die naar internationale regels zijn vastgesteld. Nu wij die echter wel hebben, hecht ik aan de Ned. namen een heel andere beteekenis dan wetenschappelijke. Trouwens het maken van wetenschappelijke Ned. namen is lang niet zoo eenvoudig als het lijkt, want met de door de commissie samengestelde lijst zijn we er nog lang niet. Het leidt al zeer spoedig tot conflicten, wat al dadelijk blijkt als we de resultaten zien van de samengestelde lijst. Het nomenclatuur rapport komt tot den naam *Douglasden*, terwijl de voorzitter van de commissie op wetenschappelijke grondslagen betoogt, dat *Douglasspar* beter is. Bovendien heeft men op deze wijze toch nog weer één naam voor verschillende geslachten gekregen n.l. den voor *Abies*, *Pseudotsuga* en *Tsuga*. Zoo zijn er nog meer voorbeelden aan te halen: *Castanea sativa* mag niet langer tamme kastanje heeten, maar moet *gewone* kastanje zijn om verwarring te voorkomen met het geslacht *Aesculus*. Niettemin treft men voor beide den naam kastanje nog aan, zij het eenerzijds dan ook in de verbinding paardekastanje. We hebben den naam beuk voor het geslacht *Fagus*. Dezen naam treffen we echter ook aan in de samenstelling haagbeuk voor het geslacht *Carpinus*. *Viburnum opulus* mag Geldersche roos blijven heeten, hoewel het heelemaal geen roos is. Zoo zijn er nog tal van voorbeelden aan te halen. Nu zou men nog de tegenwerping kunnen maken, dat aan verbonden namen als paardekastanje, haagbeuk een andere beteekenis moet worden gehecht dan aan de niet verbonden. Dit zou echter tot nog grooter moeilijkheden leiden in verband met de zeer veel voorkomende verbindingen waarin de beteekenis van het verbonden woord wel gehandhaafd moet blijven, b.v. ratelpopulier, pluimesch, blauwspaar, enz.

Uit een en ander volgt m.i. duidelijk, dat aan de wetenschappelijke juistheid van de Nederlandsche namen, zooals die in het nomenclatuur rapport zijn vermeld, nog zeer veel ontbreekt. Mijn meening is dan ook, dat er om alle Nederlandsche namen op wetenschappelijken grondslag vast te stellen heel wat meer aan vast zit dan waartoe de commissie is gekomen. Aan de beteekenis van vele van de bestaande namen zal geweld moeten worden gedaan, terwijl een groot aantal geheel nieuwe namen zouden moeten worden *gemaakt*. Wetenschappelijke grondslag voor alle Ned. namen is naar mijne meening dan ook een onbegonnen werk, waaraan geenerlei behoefte bestaat.